

„Globojome tris vaikus - dvi mergaites ir berniuką. Tačiau širdis mūsų didelė, nusprendėme duris atverti ir ketvirtam vaikui. Ji jau šešerius metus gyveno bendruomeniniuose (dabar šeiminiai namai - red. past.) namuose. Pakvietę ją gyventi kartu tapome nuolatiniais globotojais“, - pasakoja Gargžduose gyvenanti Alina Želvienė. Jos šeima tapo viena pirmųjų nuolatinųjų globotojų Lietuvoje.

Kiti nuolatiniai globotojai – šeima iš Šilalės rajono, kurie į savo šeimą priėmė bendruomeniniuose namuose gyvenusius paauglius – brolių ir sesę.

„Pirmieji nuolatiniai globotojai, tikiu, taps įkvepiančiu pavyzdžiu ir kitiems, kurie turi galimybes ir sąlygas padėti be tėvų globos likusiems vaikams augti šeimos aplinkoje. Neabejoju, kad šios dvi savivaldybės – Šilalės ir Klaipėdos rajonų – davė tam tikrą startą ir kartu padrąsins ir visas kitas savivaldybes aktyviau ieškoti bendradarbiavimo su žmonėmis, galinčiais tapti nuolatiniais globotojais, galimybų. Mes – suaugusieji – privalome nepamiršti, kad kiekvieno vaiko prigimtine teisė – augti šeimoje, tad kviečiu ir kitas savivaldybes aktyviai skatinti globą šeimoje“, - sako socialinės apsaugos ir darbo viceministrė Vilma Augienė.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktorės Ilmos Skuodienės teigimu, neseniai pradėjęs veikti nuolatinio globotojo institutas atvėrė galimybes kuo daugiau vaikų augti šeimos aplinkoje, o pačiam nuolatiniam globotojui tenka ypač svarbi atsakomybė – priimti į savo šeimą ir namus ypatingą vaiką, pavyzdžiui, turintį sveikatos sunkumų, anksčiau išgyvenusį jautrią globos ar įvaikinimo patirtį, išengusį į paauglystę, turintį brolių ir seserų ir pan.

„Džiugu, jog kasmet globos sistema tobulėja ir ieško bei atranda naujų sprendimų, kurie leistų kuo didesnei daliai tėvų globos netekusių vaikų augti šeimos aplinkoje. Tad prieš kurį laiką startavus nuolatinio globotojo institutui, su nekantrumu laukėme, kada galėsime patvirtinti, jog ši iniciatyva veikia. Pirmiesiems vaikams jau pavyko rasti mylinčius ir atsakingus žmones, kurie jų gerove rūpinsis nuolatos, iki pat pilnametystės. Ir tai tik pradžia, kuri, tikiu, ilgainiui pildysis naujomis, sėkmingomis šeimų istorijomis“, - sako I. Skuodienė.

Nuolatinio globotojo institutas - nauja globos forma

Spalio pradžioje globos institucijose augo apie 1150 vaikų. Dalis šių vaikų dėl susiklosčiusių aplinkybių negalės grįžti į biologinę šeimą, tačiau turės galimybę augti pas nuolatinį

globotoją.

Pasak Rugilės Ladauskienės, globos tinklus vienijančio tinklo „Vaikai yra vaikai“ vadovės, Nuolatinio globotojo institutas – nauja globos forma, kai globėjas gauna atlygį ir gali globoti ypatingus vaikus. Ši forma skirsis tiek nuo budinčio globotojo, tiek nuo globėjo, kuris nėra sudaręs sutarties su globos institucija.

„Nuolatinio globotojo institutas įkurtas siekiant, kad kuo daugiau tėvų globos netekusių vaikų gyventų šeimos aplinkoje. Į minėtą grupę patenka vaikai, kuriems reikia daugiau dėmesio, laiko, pagalbos – vaikai, turintys nesėkmingą globos ar įvaikinimo patirtį, sunkiai išgydomų ar nepagydomų raidos ar psichikos sutrikimų, turintys daugiau nei tris brolius ar seseris, vaikai, vyresni nei 10 metų amžiaus, nepilnamečiai su gimusiais kūdikiais. Kitaip nei pas budintį globotoją, kur vaikai gyvena laikinai, kol šeimoje išsisprendžia krizė, pas nuolatinį globotoją vaikas augs iki pilnametystės“, – sako globos ekspertė.

Skaudėjo širdį dėl mergaitės

Neseniai nuolatinį globotojų veiklą pasirinkę A. Želvienė su vyru globėjų kelią pradėjo prieš devynerius metus, kai į savarankišką gyvenimą išleido savo vaikus. Tuomet jie pakvietė pasisvečiuoti mergaitę, kuri šiemet šventė 19-ąjį gimtadienį. Vėliau duris atvėrė ir jos sesei, kuriai dabar 10 metų. Pajautę, kad tiek širdyje, tiek namuose vietos pakanka, į šeimą priėmė ir berniuką, kuriam dabar trylika.

„Sakiau, kad ir trijų globotinių pakaks, nes būreliai, mokykla, susirinkimai ir kitos veiklos – visos valandos užimtos. Tačiau širdis verkė, kai pagalvodavau apie bendruomeniniuose namuose augančią mergaitę, kuri yra mūsų globotinių sesuo. Mes ją pažinojome jau daug metų, tad nebuvo nematytas žmogus. Taip su vyru pakalbėjome ir apsisprendėme tapti šiai mergaitei nuolatiniais globotojais“, – pasakoja A. Želvienė.

Ji prisipažįsta, kad globotinė dar ne visada drįsta paklausti, sesės neretai perduoda jos klausimus, bet vaikas šiltėja ir situacija gerėja.

Nuolatinį globotojų daugėja

Gargždų socialinių paslaugų centro direktorės Viktorijos Lygnugarienės teigimu, siekiama, kad Klaipėdos rajono šeiminiuose, anksčiau vadintuose bendruomeniniais, namuose nebeliktų vaikų, nebent išskirtiniais atvejais.

„Neabejoju, kad geriausia vieta augti vaikui yra šeima ir jos aplinka, kad ir kokios idealios

sąlygos bebūtų šeiminiuose namuose. Kai sužinojome, kad bus įsteigtas Nuolatinio globojo institutas, pradėjome dairytis globėjų ir galvojome, kas šią misiją galėtų atlikti. Taip ir pasiūlėme nuolatiniais globotojais tapti A. Želvienės šeimai, kurie sukūrė tvirtą ir patikimą ryšį su savo globotiniais“, – pasakojo V. Lygnugarienė.

Jos teigimu, neseniai pasirašyta sutartis ir su dar vienu nuolatinio globotoju, į kurio šeimą atkeliavo trys vaikai, kurie buvo laikinojoje globoje.

Būtina vienerių metų patirtis

Šilalės globos centro atstovė Birutė Gudauskaitė-Girčė pasakoja, kad šiuo metu sutartis pasirašyta su vienu nuolatinio globotoju, o dar keturi vaikai svečiuojasi globėjų šeimose, kurios laukia teismo sprendimo dėl nuolatinio globotojo statuso.

„Kai tik sužinojome apie Nuolatinio globotojo institutą, apie tai pradėjome pasakoti globėjų ir įtėvių rengimo mokymų metu. Pavyko surasti nuostabią šeimą, kuri turi du biologinius vaikus ir yra nuo mažens užauginę bei į gyvenimą išleidę globojamą mergaitę. Matėme, kaip puikiai šeima prižiūri ir rūpinasi dėmesio reikalaujančia globotine“, – pasakoja globos centro atstovė.

Šeima nusprendė tapti nuolatiniais globotojais ir priimti labai ilgai globos institucijoje gyvenusius paauglius brolių ir sesę. Vaikai visą vasarą svečiavosi šeimoje, susipažino su ja.

„Priimti paauglius į šeimą reikalauja daugiau ryžto ir emocinių iššūkių. Šiuo metu vaikai sėkmingai lanko mokyklą. Kai nuvažiuojame, matome, kad santykis su nuolatiniais globotojais vis tvirtėja“, – pasakoja B. Gudauskaitė-Girčė.

Asmuo, norintis tapti nuolatinio globotoju turi atitikti globėjams keliamus reikalavimus, būti įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą bei turėti bent vienerių metų vaikų globos ar budinčio globotojo veiklos patirtį.

Visą informaciją apie globą ir įvaikinimą surasite www.globoscentrai.lt, taip pat paskambinę į nemokamą Vaiko teisių liniją 0 800 10 800.

